PRAVILNIK O USLOVIMA I NAČINU OSTVARIVANJA PRAVA NA PORESKO OSLOBOĐENJE PO OSNOVU ZARADE ZAPOSLENIH NA ISTRAŽIVANJU I RAZVOJU

(„Službeni glasnik RS“, broj 48/22)

OSNOV DONOŠENJA: član 21i stav 9. Zakona o porezu na dohodak građana („Službeni glasnik RS“, br. 24/01, 80/02, 80/02 – dr. zakon, 135/04, 62/06, 65/06 – ispravka, 31/09, 44/09, 18/10, 50/11, 91/11 – US, 93/12, 114/12 – US, 47/13, 48/13 – ispravka, 108/13, 57/14, 68/14 – dr. zakon, 112/15, 113/17, 95/18, 86/19, 153/20, 44/21 i 118/21) i član 17. stav 4. i člana 24. Zakona o Vladi („Službeni glasnik RS“, br. 55/05, 71/05 – ispravka, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – US, 72/12, 7/14 – US, 44/14 i 30/18 – dr. zakon),

DONOSILAC: Ministar finansija

OVAJ PRAVILNIK U PRIMENI JE OD 16. APRILA 2022. GODINE

Član 1.

Ovim pravilnikom bliže se uređuju uslovi i način ostvarivanja prava na poresko oslobođenje po osnovu zarade lica koja su neposredno angažovana na poslovima istraživanja i razvoja (u daljem tekstu: zaposleni na istraživanju i razvoju), koje ostvaruje poslodavac – pravno lice, koji u okviru svoje delatnosti na teritoriji Republike Srbije obavlja istraživanje i razvoj (u daljem tekstu: poslodavac), tako što se oslobađa obaveze plaćanja 70% obračunatog i obustavljenog poreza iz zarade zaposlenih na istraživanju i razvoju, srazmerno vremenu koje zaposleni na istraživanju i razvoju provedu na poslovima istraživanja i razvoja u odnosu na puno radno vreme, saglasno članu 21i Zakona o porezu na dohodak građana („Službeni glasnik RS“, br. 24/01, 80/02, 80/02 – dr. zakon, 135/04, 62/06, 65/06 – ispravka, 31/09, 44/09, 18/10, 50/11, 91/11 – US, 93/12, 114/12 – US, 47/13, 48/13 – ispravka, 108/13, 57/14, 68/14 – dr. zakon, 112/15, 113/17, 95/18, 86/19, 153/20, 44/21 i 118/21 – u daljem tekstu: Zakon).

Član 2.

Pravo na poresko oslobođenje prema članu 21i Zakona (u daljem tekstu: poresko oslobođenje) poslodavac ostvaruje isključivo po osnovu projekata istraživanja i razvoja koji se obavljaju na teritoriji Republike Srbije (u daljem tekstu: projekat).

Projektom iz stava 1. ovog člana, smatra se projekat na kome najmanje 90% svih zaposlenih na istraživanju i razvoju, svoje aktivnosti na sprovođenju projekta obavljaju na teritoriji Republike Srbije.

Izuzetno od st. 1. i 2. ovog člana, projekat će se smatrati obavljenim na teritoriji Republike Srbije i ukoliko se neki njegovi delovi obavljaju van teritorije Republike Srbije, pod uslovom da je izmeštanje aktivnosti istraživanja i razvoja van teritorije Republike Srbije uzrokovano posebnim fizičkim, geografskim, odnosno prirodnim faktorima koje nije moguće obezbediti na teritoriji Republike Srbije.

Poslodavcem koji može da koristi poresko oslobođenje, ne smatra se pravno lice koje istraživanje i razvoj sprovodi za račun drugih lica a uspešnim okončanjem aktivnosti istraživanja i razvoja ne postaje vlasnik nematerijalne imovine nastale tim aktivnostima istraživanja i razvoja (uslužno istraživanje i razvoj).

Poslodavcem koji može da koristi poresko oslobođenje, ne smatra se i pravno lice osnovano u inostranstvu, ogranak ili predstavništvo stranog pravnog lica u Republici Srbiji.

Član 3.

Zaposleni na istraživanju i razvoju je lice koje radi na sprovođenju projekta na način da je neposredno uključeno u identifikovanje i rešavanja odgovarajućih naučnih, procesnih ili tehničkih pitanja, problema ili zadataka povezanih sa konkretnim projektom, što može uključivati zaposlene koji su angažovani na poslovima razvoja novog ili unapređenja postojećeg proizvodnog sistema i/ili proizvoda, razvoja novih ili unapređenje postojećih računarskih kola, formulisanja novih hemijskih jedinjenja, razvoja novih ili unapređenja postojećih sistema za rešavanje problema zagađenja zemljišta i životne sredine, procenjivanja karakteristika zemljišta, sprovođenja laboratorijskih eksperimenata, razvoja softverskih rešenja, razvoja sistema za upravljanje otpadnim vodama, razvoja novih ili unapređenje postojećih materijala i slično.

Neposrednim angažovanjem na poslovima istraživanja i razvoja ne smatraju se aktivnosti:

1) povezane sa direktnim ili indirektnim nadzorom projekta, kao što su: prisustvovanje sastancima na kojima se raspravlja o tehničkim aspektima projekta, predloženim konceptima i alternativama, kao i mogućim rešenjima i rezultatima; direktno sastajanje sa zaposlenima koji su uključeni u rešavanje konkretnog tehničkog problema, planiranje projekta, procena predloženih rešenja u domenu dizajna i procesa, upravljanje procesom razvoja, pružanje povratnih informacija višim nivoima rukovodstva u vezi sa aktivnostima na konkretnom projektu i sl.;

2) podrške u vezi sa sprovođenjem projekta, koje podrazumevaju sve one aktivnosti koje direktno podržavaju zaposlene koji su angažovani na sprovođenju i nadzoru projekta, kao što su: podešavanje opreme koja se koristi u svrhe istraživanja; upotreba mašina u svrhu proizvodnje prototipskih komponenata; asistiranje inženjerima prilikom isprobavanja novih proizvodnih procesa; pružanje povratne informacije o tehničkim karakteristikama proizvoda od strane linijskog rukovodioca proizvodnje; pružanje konceptualnih rešenja ili tehničkih informacija od strane prodajnog osoblja; izrada izveštaja od strane službenika; održavanje higijene u vezi sa testiranjem nekog eksperimentalnog procesa, odnosno održavanje prostorija u kojima se sprovode aktivnosti istraživanja i razvoja; kontrola kvaliteta u cilju testiranja novog proizvoda, materijala, procesa, softvera i sl; istraživanje tržišta od strane zaposlenih u nabavci u cilju pronalaženja kanala nabavke materijala koji će se koristiti u novom proizvodnom procesu ili pri proizvodnji novog proizvoda i sl.

U vreme provedeno na neposrednom angažovanju na poslovima istraživanja i razvoja ne smatra se vreme koje zaposleni na istraživanju i razvoju provede na odmoru i odsustvima

koje koristi u skladu sa zakonom kojim se uređuje rad, opštim aktom poslodavca i ugovorom o radu, u slučaju: godišnjeg odmora, odsustvovanja sa rada na dan praznika koji je neradni dan, plaćenog odsustva, vojne vežbe i odazivanje na poziv državnog organa, odsustvovanja sa rada zbog privremene sprečenosti za rad, prekida rada, odnosno smanjenja obima rada do kojeg je došlo bez krivice zaposlenog i prekida rada do koga je došlo naredbom nadležnog državnog organa ili nadležnog organa poslodavca.

Član 4.

Zaposleni na istraživanju i razvoju je zaposleni sa kojim je poslodavac zaključio ugovor o radu na određeno ili neodređeno vreme, kao i zaposleni sa kojim je poslodavac zaključio ugovor o radu sa punim ili nepunim radnim vremenom, u skladu sa zakonom kojim se uređuje rad.

Puno radno vreme u smislu stava 1. ovog člana, iznosi 40 časova nedeljno, odnosno kraće od 40 časova nedeljno ukoliko je to utvrđeno opštim aktom poslodavca, u skladu sa zakonom kojim se uređuje rad.

Zarada zaposlenog na istraživanju i razvoju, koju ostvaruje srazmerno vremenu za koje je neposredno angažovano na poslovima istraživanja i razvoja i po osnovu koje poslodavac ostvaruje pravo na poresko oslobođenje, predstavlja zaradu u skladu sa Zakonom i zakonom kojim se uređuje rad.

Izuzetno od stava 3. ovog člana, u zaradu se ne uračunavaju primanja zaposlenog na istraživanju i razvoju koja ostvari od poslodavca, preko neoporezivog iznosa iz člana 18. Zakona po osnovu:

1. troškova prevoza za dolazak i odlazak sa rada, u smislu tačke 1) stav 1. člana 18. Zakona;
2. troškova službenog putovanja u zemlji ili inostranstvu, u smislu tač. 2), 3), 4) i 5) stav 1. člana 18. Zakona;
3. solidarne pomoći za slučaj bolesti, zdravstvene rehabilitacije ili invalidnosti zaposlenog ili člana njegove porodice, u smislu tačke 7) stav 1. člana 18. Zakona;
4. poklona deci zaposlenih, starosti do 15 godina, povodom Nove godine i Božića, u smislu tačke 8) stav 1. člana 18. Zakona;
5. jubilarne nagrade zaposlenima, u smislu tačke 9) stav 1. člana 18. Zakona;
6. pomoći u slučaju smrti člana porodice zaposlenog, u smislu tačke 9a) stav 1. člana 18. Zakona;
7. novčane pomoći koja služi za lečenje zaposlenog u zemlji ili inostranstvu, u smislu tačke 10) stav 1. člana 18. Zakona;
8. solidarne pomoći za slučaj rođenja deteta, u smislu tačke 12) stav 1. člana 18. Zakona.

Član 5.

Poslodavac utvrđuje iznos obračunatog i obustavljenog poreza iz zarade zaposlenog na istraživanju i razvoju utvrđene na način iz člana 4. st. 3. i 4. ovog pravilnika i iznos srazmernog dela utvrđenog poreza koji se umanjuje za 70%.

Poresko oslobođenje utvrđuje se na sledeći način:

$$\text{Poresko oslobođenje} = \text{Porez} \times \frac{\text{Angažovano radno vreme}}{} \times 70\%$$

Puno radno vreme

gde je:

1. Poresko oslobođenje – iznos poreskog oslobođenja koji se dobija tako što se obračunati i obustavljeni iznos poreza iz zarade zaposlenog na istraživanju i razvoju, za određeni obračunski period za koji se vrši isplata zarade utvrđene na način iz člana 4. st. 3. i 4. ovog pravilnika, pomnoži koeficijentom koji predstavlja odnos između radnog vremena koje zaposleni na istraživanju i razvoju provede na tim poslovima i punog radnog vremena za određeni mesec, pa tako dobijeni iznos pomnoži sa 70%;
2. Porez – ukupan iznos obračunatog i obustavljenog poreza iz zarade zaposlenog na istraživanju i razvoju, za određeni obračunski period za koji se vrši isplata zarade utvrđene na način iz člana 4. st. 3. i 4. ovog pravilnika;
3. Angažovano radno vreme – radno vreme koje je zaposleni na istraživanju i razvoju proveo na tim poslovima u mesecu za koji se vrši obračun poreza na zarade;
4. Puno radno vreme – puno radno vreme u mesecu za koji se vrši obračun poreza na zarade.

Kod preraspodele radnog vremena saglasno zakonu kojim se uređuje rad, opštem aktu poslodavca i ugovoru o radu, srazmera između vremena koje zaposleni na istraživanju i razvoju provede na tim poslovima u odnosu na puno radno vreme, utvrđuje se na početku perioda preraspodele radnog vremena kao koeficijent srazmere između radnog vremena koje taj zaposleni provede na poslovima istraživanja i razvoja i punog radnog vremena.

Kad postoji razlika u koeficijentu utvrđenom na način iz stava 3. ovog člana i koeficijenta utvrđenog za svaki pojedini mesec tokom perioda preraspodele radnog vremena, koeficijent se koriguje za svaki pojedini mesec u periodu preraspodele radnog vremena, s tim da ne može da bude veći od koeficijenta 1.

Po isteku perioda preraspodele radnog vremena ukupno poresko oslobođenje ne može da bude veće ili manje od ukupnog poreskog oslobođenja koje bi poslodavac ostvario za taj period da nije bilo preraspodele radnog vremena.

Član 6.

Poslodavac je dužan da za svakog pojedinačnog zaposlenog na istraživanju i razvoju, po osnovu čije zarade ostvaruje poresko oslobođenje, obezbedi i vodi posebnu evidenciju u kojoj će iskazivati podatke koji su od značaja za praćenje ispunjenosti uslova na ostvarivanje prava na poresko oslobođenje u odnosu na tog zaposlenog.

Evidencija iz stava 1. ovog člana sadrži:

1) informacije o radnom vremenu zaposlenog na istraživanju i razvoju, u skladu sa zakonom kojim se uređuje rad, opštim aktom poslodavca i ugovorom o radu, za određeni mesec, koje obuhvataju:

(1) puno radno vreme za taj mesec, saglasno opštem aktu poslodavca;

(2) radno vreme zaposlenog na istraživanju i razvoju za taj mesec;

(3) ukupno radno vreme koje je zaposleni na istraživanju i razvoju u tom mesecu proveo na radu (podatak da li je zaposleni na istraživanju i razvoju radio puno/nepuno radno vreme, skraćeno radno vreme, da li je imao prekovremeni rad, preraspodelu radnog vremena), koji

iznos treba da odgovara zbiru iznosa iz podtač. 4) i 5) ove tačke;

(4) radno vreme koje je u tom mesecu zaposleni na istraživanju i razvoju proveo na poslovima istraživanja i razvoja, po projektu;

(5) ostalo radno vreme koje u tom mesecu zaposleni na istraživanju i razvoju nije proveo na poslovima istraživanja i razvoja;

(6) vreme provedeno na godišnjem odmoru u tom mesecu;

(7) vreme provedeno na plaćenom odsustvu u tom mesecu (odsustvovanja sa rada na dan praznika koji je neradni dan, plaćenog odsustva, vojne vežbe i odazivanja na poziv državnog organa);

(8) vreme odsustvovanja sa rada zbog privremene sprečenosti za rad u tom mesecu;

(9) vreme prekida rada, odnosno smanjenja obima rada do kojeg je došlo bez krivice zaposlenog na istraživanju i razvoju, u tom mesecu;

(10) vreme prekida rada do kojeg je došlo naredbom državnog organa ili nadležnog organa poslodavca, u tom mesecu;

2) informacije u vezi sa zaradom, naknadom zarade i ostalim primanjima zaposlenog na istraživanju i razvoju, u skladu sa zakonom kojim se uređuje rad, opštim aktom poslodavca i ugovorom o radu, za određeni mesec, koje obuhvataju:

(1) iznos zarade za rad i vreme provedeno na radu, koji u sebi sadrži porez i doprinose za obavezno socijalno osiguranje koji se plaćaju na teret zaposlenog (u daljem tekstu: pripadajuće obaveze iz zarade), za taj mesec;

(2) iznos zarade po osnovu doprinosa zaposlenog poslovnom uspehu poslodavca (nagrade, bonusi i sl.), uvećan za pripadajuće obaveze iz zarade;

(3) iznos naknade zarade koji u sebi sadrži pripadajuće obaveze iz zarade, za vreme provedeno na odmoru i odsustvima iz člana 3. stav 3. ovog pravilnika;

(4) ukupan iznos oporezivih prihoda po osnovu primanja zaposlenog koja ostvari od poslodavca preko neoporezivog iznosa, saglasno članu 4. stav 4. ovog pravilnika, koji u sebi sadrži pripadajuće obaveze iz zarade;

(5) zbir zarade, naknade zarade i ostalih primanja iz podtač. (1), (2), (3) i (4) ove tačke;

(6) zbir zarade iz podtač. (1), (2) i (3) ove tačke;

(7) iznos poreza na zarade obračunat na iznos iz podtačke (5) ove tačke;

(8) iznos poreza na zarade obračunat na iznos iz podtačke (6) ove tačke;

(9) iznos poreskog oslobođenja koji se može primeniti na obračunati porez iz podtačke (8) ove tačke;

(10) iznos poreza za plaćanje (razlika između iznosa iz podtač. (7) i (9) ove tačke);

(11) iznos doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje na teret poslodavca i na teret zaposlenog, obračunat na iznos iz podtačke (5) ove tačke;

(12) iznos doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje na teret poslodavca i na teret zaposlenog, obračunat na iznos iz podtačke (6) ove tačke;

(13) iznos oslobođenja od obaveze plaćanja 100% doprinosa za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje na teret poslodavca i na teret zaposlenog iz člana 45z Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje („Službeni glasnik RS", br. 84/04, 61/05, 62/06, 5/09, 52/11, 101/11, 47/13, 108/13, 57/14, 68/14 – dr. zakon, 112/15, 113/17, 95/18, 86/19, 153/20, 44/21 i 118/21 – u daljem tekstu: Zakon o doprinosima), koji se može primeniti na obračunati doprinos iz podtačke (12) ove tačke;

(14) iznos doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje za plaćanje na teret poslodavca i na teret zaposlenog (razlika između iznosa iz podtač. (11) i (13) ove tačke);

(15) iznos doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje na teret poslodavca, obračunat na iznos iz podtačke (5) ove tačke;

(16) iznos doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje na teret poslodavca, obračunat na iznos iz podtačke (6) ove tačke;

(17) iznos oslobođenja od obaveze plaćanja 100% doprinosa za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje na teret poslodavca iz člana 45z Zakona o doprinosima, koji se može primeniti na obračunati doprinos iz podtačke (16) ove tačke;

(18) iznos doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje za plaćanje na teret poslodavca (razlika između iznosa iz podtač. (15) i (17) ove tačke);

(19) iznos doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje na teret zaposlenog, obračunat na iznos iz podtačke (5) ove tačke;

(20) iznos doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje na teret zaposlenog, obračunat na iznos iz podtačke (6) ove tačke;

(21) iznos oslobođenja od obaveze plaćanja 100% doprinosa za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje na teret zaposlenog iz člana 45z Zakona o doprinosima, koji se može primeniti na obračunati doprinos iz podtačke (20) ove tačke;

(22) iznos doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje za plaćanje na teret zaposlenog (razlika između iznosa iz podtač. (19) i (21) ove tačke);

(23) iznos ukupnog troška za poslodavca po osnovu zarade, naknade zarade i ostalih primanja zaposlenog, pre primene poreskog oslobođenja i oslobođenja iz člana 45z Zakona o doprinosima, za taj mesec (zbir iznosa iz podtač. (5) i (15) ove tačke, uvećan za iznos doprinosa za zdravstveno osiguranje na teret poslodavca);

(24) iznos ukupnog troška za poslodavca po osnovu zarade, naknade zarade i ostalih primanja zaposlenog, posle primene poreskog oslobođenja i oslobođenja iz člana 45z Zakona o doprinosima, za taj mesec (razlika između iznosa iz podtačke (23) ove tačke i zbira iznosa iz podtač. (9) i (13) ove tačke).

Član 7.

Poslodavac koji ostvaruje pravo na poresko oslobođenje, dužan je da za svaki pojedinačni projekat ima sledeći dokumentaciju:

1. opis (specifikaciju) projekta sa posebno istaknutim ciljevima projekta, planiranim fazama projekta, kao i planiranim aktivnostima u okviru svake od faze projekta, sa mišljenjima stručnjaka koji su zaduženi za realizaciju projekta (uključujući i mišljenja stručnjaka – zaposlenih koji će raditi na projektu);
2. godišnji budžet projekta i ukupan budžet projekta koji je odobren od strane organa upravljanja poslodavca, uz projekcije karakteristika/rezultata koje se od konkretnog projekta očekuju;
3. godišnji izveštaj o odstupanju od budžeta iz tačke 2) ovog člana;
4. izveštaj zaposlenog na istraživanju i razvoju, dostavljen u papirnom ili elektronskom obliku, koja sadrži specifikaciju o ukupnom radnom vremenu i radnom vremenu koje je proveo na neposrednom obavljanju poslova istraživanja i razvoja u određenom mesecu, na projektu ili projektima (specifikacija bi trebalo da sadrži podatak za svaki projekat zasebno ukoliko je radio na više projekata u određenom mesecu);
5. izveštaj o stanju, odnosno rezultatima projekta prema istaknutim ciljevima projekta u skladu sa dokumentacijom iz tačke 1) ovog člana, uključujući i razloge za odustanak od projekta ili neuspeh projekta, potpisan od strane zakonskog zastupnika poslodavca;
6. potpisanu izjavu zakonskog zastupnika poslodavca, datu pod krivičnom i materijalnom odgovornošću, da su podaci iz evidencija pripremljenih u skladu sa članom 6. ovog pravilnika, potpuni i istiniti, kao i da najmanje 90% svih zaposlenih koji su angažovani na poslovima istraživanja i razvoja svoje aktivnosti obavlja na teritoriji Republike Srbije;
7. potpisanu izjavu zaposlenog na istraživanju i razvoju, datu pod krivičnom i materijalnom odgovornošću, da su podaci iz izveštaja o radnom vremenu iz tačke 4) ovog člana, potpuni i istiniti.

Član 8.

Dokumentaciju iz člana 7. tač. 1) i 2) ovog pravilnika, poslodavac je dužan da ima počev od momenta kada počne da koristi poresko oslobođenje u vezi sa projektom.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, ukoliko tokom trajanja projekta iz opravdanih razloga dođe do jedne ili više izmena godišnjeg budžeta projekta, odnosno ukupnog budžeta projekta, poslodavac je dužan da u momentu izmene budžeta projekta ima takav izmenjeni dokument koji ispunjava uslove iz člana 7. tačka 2) ovog pravilnika, uz obrazloženje izmene.

Evidencije iz člana 6. ovog pravilnika i dokumentaciju iz člana 7. tač. 4) i 6) ovog pravilnika, poslodavac je dužan da ima prilikom podnošenja svake pojedinačne poreske prijave o obračunatom i plaćenom porezu i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje po odbitku, u kojoj iskazuje podatke o poreskom oslobođenju koje koristi.

Izuzetno od stava 3. ovog člana, ukoliko poslodavac zaradu isplaćuje iz više delova, evidencije iz člana 6. ovog pravilnika i dokumentaciju iz člana 7. tač. 4) i 6) ovog pravilnika dužan je da ima prilikom podnošenja poreske prijave za konačnu isplatu zarade za određeni mesec, tako da evidencije i dokumentacija sadrže zbirne podatke po osnovu svih podnetih poreskih prijava, odnosno podatke po osnovu svih isplata zarada za određeni mesec.

Izveštaj iz člana 7. tačka 5) ovog pravilnika, poslodavac priprema najmanje jednom u toku kalendarske godine u toku trajanja projekta, kao i prilikom okončanja projekta, a u izveštaj unosi podatke o sprovedenom projektu i rezultatima, odnosno razloge i podatke u vezi sa odustankom ili neuspešnim rezultatom projekta.

Izjavu iz člana 7. tačka 7) ovog pravilnika, poslodavac prikuplja jednom u toku kalendarske godine i dužan je da je ima na kraju kalendarske godine.

Član 9.

Evidencije iz člana 6. ovog pravilnika i dokumentaciju iz člana 7. ovog pravilnika poslodavac dostavlja na zahtev nadležnog poreskog organa.

Član 10.

Ovaj pravilnik stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije“.